Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיזעס בלאט ערשיינט
דריימאל וואכענטליך
פונקטלאך, מיטוואך אונד פרייטאג.
אונד קאסטט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציקהריג 10 גולדן — קר. ע. וו.
האלביקהריג 5 גולדן — קר. ע. וו.
פיערטעליקהר. 2 גולדן 50 קר. ע. וו.
פיר׳ס אויסלאנד
גאנציקהריג 11 גולדן — קר. ע. וו.
האלביקהריג 5 גולדן 50 קר. ע. וו.
פיערטעליקהר. 2 גולדן 45 קר. ע. וו.

אויף די. זיך צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
אבאנירן
אונד דער אדמיניסטראציאנס-אפיס
בעזוכען מיט דעם אפסאגנג דעם
ערסטן בלאטעס.
דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
וואיטצנער בולווארד נומ׳ 29
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-
אנס-נגלעכר צו ריכטן בעלוסטיגט.

Nr. 10, פיערצעהנטער יאהרגאנג. פעסט, מאנטאג נ שבט ה.תרמ״ב. Pest, den 23. Jänner 1882.

קריעג נעגען דיא רעוואָלוציאָנערע.

דיא זייט פיר־יאהר אים דעם זידען אינזערער מאגארישן היער איינגעראָפענגען גאכריכטען מעל־דען שאן פאן מערערען מלינגערען געפעכטען צווי־שען דען רעוואָלוציאָנערען אונד אינזערען סאלדאַ־טען, איינע בלאט אים 10 מאן בעשטעהענדע אב־טהיילונג אינזערער אַרטעע, וועלכע אים זידען דער הערצעגאָווינא, אין דער נעהע דער מאנטענגרינ־שען גרענצע, מיט דער אויסבעסערונג דעם דאָר־טיגען טעלעגראָפען בעשעפטיגט יאָר, וואורדע פאן איינער 100 מאן שטארקען רעוואָלוציאָנערען באנ־דע אנגעפאלען. אינזערע סאלדאטען נאהמען גע־גען דיא 10־פאך איבערלעגענע פיינד דען קאמפף אויף אונד קומפעטען זיא לאנגע ביז זיא פערשטערַ־קונגען זיינעס דער נאכריקענדען סאלדאטען ער־העלטען. דיא באנדע מוסטע הויפיק, נאכדעם מעהרערע פאן אידר געטאדטעט אונד פערוואונ־דעט וואורדען, דיא פלוכט ערגייפען. פאן אינזע־רען סאלדאטען וואורדען 5 פערוואונדעט.

ליינ איינער מעלדונג אינזערעס דאָרטיגען קאָמענדאנטען, דעם פעלדמארשאל־ליינענטס אוואנאָוויטש, וואורדע איין לאָדאָראל, נאמענס שפאנגביער, אין זיינעם קוארטיער פאן איינער 200 מאן שטארקען רעוואָלוציאָנס־באנדע איבערפאַל־לען, אין זיינעם זיינע פערטהיידיגונג ער זיך פאמפף 30 שטונדען — אונד לאנגטע זיך דורכשלאגען! דער קאָדאָראל ווהיעלט העפיג דיא גאלדענע מאַ־פעריטס־מעדאלע. — איינע אנדערע קליינערע מיליטער־אבטהיילונג האטטע אין 6 שטונדען לאנ־געם געפעכטע מיט דען רעוואָלוציאָנערען צו בע־שטעהען. דיא רעוואָלוציאָנערע וואורדען צוריקגע־וואָגען אונד דיא פאן דענזעלבען בעזוכטע גע־וואָגען הוטען אין בראנד געשטעקט. פאם 16. ביז צום 20. יענער האבען 8 דערארטיגע געפעכ־טע צווישען דען רעוואָלוציאָנערען אונד אינזערען סאלדאטען שטאטטגעפונדען. זיישנס אינזערער סאלדאטען וואורדען פערוואונדעט: דער לייטנאנט לאלטש, צוויי אינטער־אָפיציערע אונד דריי סאלדאטען. אין סאלדאט וואורדע גטטארטעט אונד איינער פערהלט. איין לייטנאנט לאלטש איזט בעריכט אין פאלגע דער פערוואונדונג געשטאר־בען. דיא רעוואָלוציאָנערע פערלוסטען בייא אללען געפעכטען בעדייטענדע פערלוסטע.

איינעס טאגעס קאמען 50 בעוואפענטע רע־וואָלוציאָנערע נאך איינעס אָרטעס. יא דיא אסטע־רונג עבען שטאטטגעפונדען, אים דיא רעקרוטען צו בעפרייען. דיא זיינ נור 30 מאן מיליטער אונד 4 שאנאָרטען אין דיעזעם אָרטע האטטען, מוסטע מאן דען רעוואָלוציאָנערען נאכגעבען אונד דיא רעקרו־טען ענטלאסען. נון וואָללטען איך דיא איבריגען בעריכט אסטענטיטען אונד אים מיליטער־גוטאַכט געטטעקטען דריי־אייטיגאער עבענפאלס זיך בע־פרייען אונד צו דען רעוואָלוציאָנערען איבערלויפען, וואס עבען נור מיט גראסער אנשטרענגונג פערהינ־דערט וואָרדען קאנטטע.

דער קאמפף געגען דיא רעוואָלוציאָנערע איזט אין יעדער שטיעגנעס, וויל דיא רעוואָלוציאָנערע זיך נור אין קלייגערען באנדען אין דעם שטיעגע צו־געגלטען געפיגט הערטמיטיגען אונד פלאטערלך הערפאלבעבען, אים קליינערע מיליטער־אבטהיי־לונגען אנצוגרייפען. עס איזט דאהער וויישנס אינזערעס קאממאנדאנטען פערארדנעט וואָרדען, דאס יעדער מאריש נור מיט גראסערען מיליטער־אבטהיילונגען פאָרצונעמען דיא.

שטיללען הויז־שטאנד זיך געגרינדעט האבען, נון פלאטצלך פאן איהרער בעשעפטיגונג, איים דער מוסטע איהרער פאמיליע, הערויסגערוففען ווער־דען, אים דארט וויט אונטען אין דער הערצעגאָווי־נא אונד זיי־דאלמאצען דען פערצווייפעלטען קאמפף גענגען דיא ווילדען גאזע- אונד אהרען-אבשניידער אויסצופעכטען, אהנע דאביי דיא נאטהווענדיגקייט דיעזעס קאמפפעס איינצוזעהען?

דער סאלדאט דארף וואהל קיינע פאלשיק־טייבען; ער מוס דעם ריפ דעם כאמאנדאנטען „אונטער דיא פאהנען“ בלינדלינגס נעהאָרכען; אבער עס איזט דאך אין אונטערשיעד, וועגען דער סאלדאט אויך וויס, דאס איינע אונזער פערשולדען איינע גע־פאהר איבער אונזער פאטערלאנד געקאמפען, ווילל בע ער נון אביינעדען מוס, אונד וועגען ער עבען דיע־זעס בעוואוסטזיין נוטס האט!

ערער פראגט זיך עטעס: וואס האבען ווייר דיעזען קאמפף אין דער הערצעגאָווינא געבריכט? וואס האבען אונס דיעזע פאן דען ווילדען סלאוויען בעיאָהנטען פראָווינצען געזאלט? — דיא אנט־וואָרט אבער איזט נור דיא: וואס בעריכט געשע־הען, איזט געשעהען; יעטצט האבען ווייר שאן דיע־זע פראָווינצען אונד ווייר מיססען נון גענוג שטערקע צייגען, אים דיעזע איך פעסטהאלטען צו קאָנען; דיא רעוואָלוציאָן איזט דארט נוטס עבען נור וועגען דער אסטענטיגונגס-אנגלעגענהייט אויסגעבראָכען; דיא אסטענטיגונג וואר נור איינע אויסרעדע, דיא פאנסלאוויסטען העטטען איך אהנעהין דיא רעוואָל־וציאָן דער סלאוויען נעגען אונזערע מאָנאַרכיע הערפאָ־בעשאָרען. נאך אנפאנג יולי פאָרגעגען אהרעס, בע־פאָר מאן נאך נאר אים זידען אונזערער מאָנאַרכיע אן איינע אסטענטיגונג האבעט, צייגטע זיך שאן דער בעגען דער אינזיכטען, דיא פאנסלאוויסטען לאָנגען זיך איך קיינען בעסערען פלאטען צור אינזיכטע־שטיפטונג וועהלען, אלס עבען דיא שווערע צוגעגע־לטע נעגענער פאן זיי־דאלמאצען אונד זיי־הער־צעגאָווינא. דאס פאלך איזט דארט עבענוא ווילד, וויא דאס לאנד; דאס דארטיגע פאלך וואר פאן יי־הער דאס אינזיכטעטע. עס לאָנען זיך אן דיא אר־גענגן, דיא ווייר דארט אינזיכטען וואללען, נוטס גע־וואהנען; עס האט אימער פאם רייבע געלעבט — אונד ווייס אונד אָרדענגס זיך צווייא עגטגעגענגע־וועטצטע בעגריפפען — אונד נעגען אין זאלבעס גע־זונדעל מיססען דיא בראוען זאהנע אונזערעס פאָ־טער-לאנדעס דען קאמפף אויסעגעהטען!

צום גלוטע ווערדען פאָרליפען נוטס דיא אור־לייבער אללער רעגיעמענטער אינבריפען, זאנדערן נור דערגיגנען רעגיעמענטער, וועלכע בעריכט נאך דעם זידען אונזערער מאָנאַרכיע טראנספאָרטירט וואורדען, זאמטט ווערדען אין אינגאָרן נור אי־לייבער אין דען דריי ערגענצונגס-בעגיריקען עפע־דיעס, בעלאָראָ אונד קראָאַ-שעבעטש פאן דער אינבריפונג בעטראָפען.

איינע נראָסע פראגע איזט איך דיא: ווי א ל א נ ג ע דער קריעג נעגען דיעזע רעוואָלוציאָ־נערע דויערן וויירד? אין קריעג, נעגען איינע גערע־געלטע פינגלכע אדמעע דערעט דיעטשאנע ביא דען פעפאללאמטגעגען דריעגס-ווערדען נוטס לאנגע. דא אין קורצער צייט דיא סאלדאטען דער גאנגען ווילל זיך גענגזטיג פערגיטטען לאָ־נען; אבער אין קריעג, נעגען אינגעגלעג ווילל באנדען, דיא אים געבריגע הערוטשליכען, קאָנען לאנגע אהרע ערפאָלגלאָ פאָרהערען, וואלבען קליינען קריעגען מיט בעיאָפפענטען בייערן-באנדע שטיללען הויז-שטאנד זיך געגרינדעט האבען, נון פלאטצלך פאן איהרער בעשעפטיגונג, איים דער מוסטע איהרער פאמיליע, הערויסגערוففען ווער־דען, אים דארט וויט אונטען אין דער הערצעגאָווי־נא אונד זיי־דאלמאצען דען פערצווייפעלטען קאמפף געגען דיא ווילדען גאזע- אונד אהרען-אבשניידער אויסצופעכטען, אהנע דאביי דיא נאטהווענדיגקייט דיעזעס קאמפפעס איינצוזעהען?

דער סאלדאט דארף וואהל קיינע פאלשיק־טייבען; ער מוס דעם ריפ דעם כאמאנדאנטען „אונטער דיא פאהנען“ בלינדלינגס נעהאָרכען; אבער עס איזט דאך אין אונטערשיעד, וועגען דער סאלדאט אויך וויס, דאס איינע אונזער פערשולדען איינע גע־פאהר איבער אונזער פאטערלאנד געקאמפען, ווילל בע ער נון אביינעדען מוס, אונד וועגען ער עבען דיע־זעס בעוואוסטזיין נוטס האט!

ערער פראגט זיך עטעס: וואס האבען ווייר דיעזען קאמפף אין דער הערצעגאָווינא געבריכט? וואס האבען אונס דיעזע פאן דען ווילדען סלאוויען בעיאָהנטען פראָווינצען געזאלט? — דיא אנט־וואָרט אבער איזט נור דיא: וואס בעריכט געשע־הען, איזט געשעהען; יעטצט האבען ווייר שאן דיע־זע פראָווינצען אונד ווייר מיססען נון גענוג שטערקע צייגען, אים דיעזע איך פעסטהאלטען צו קאָנען; דיא רעוואָלוציאָן איזט דארט נוטס עבען נור וועגען דער אסטענטיגונגס-אנגלעגענהייט אויסגעבראָכען; דיא אסטענטיגונג וואר נור איינע אויסרעדע, דיא פאנסלאוויסטען העטטען איך אהנעהין דיא רעוואָל־וציאָן דער סלאוויען נעגען אונזערע מאָנאַרכיע הערפאָ־בעשאָרען. נאך אנפאנג יולי פאָרגעגען אהרעס, בע־פאָר מאן נאך נאר אים זידען אונזערער מאָנאַרכיע אן איינע אסטענטיגונג האבעט, צייגטע זיך שאן דער בעגען דער אינזיכטען, דיא פאנסלאוויסטען לאָנגען זיך איך קיינען בעסערען פלאטען צור אינזיכטע־שטיפטונג וועהלען, אלס עבען דיא שווערע צוגעגע־לטע נעגענער פאן זיי־דאלמאצען אונד זיי־הער־צעגאָווינא. דאס פאלך איזט דארט עבענוא ווילד, וויא דאס לאנד; דאס דארטיגע פאלך וואר פאן יי־הער דאס אינזיכטעטע. עס לאָנען זיך אן דיא אר־גענגן, דיא ווייר דארט אינזיכטען וואללען, נוטס גע־וואהנען; עס האט אימער פאם רייבע געלעבט — אונד ווייס אונד אָרדענגס זיך צווייא עגטגעגענגע־וועטצטע בעגריפפען — אונד נעגען אין זאלבעס גע־זונדעל מיססען דיא בראוען זאהנע אונזערעס פאָ־טער-לאנדעס דען קאמפף אויסעגעהטען!

צום גלוטע ווערדען פאָרליפען נוטס דיא אור־לייבער אללער רעגיעמענטער אינבריפען, זאנדערן נור דערגיגנען רעגיעמענטער, וועלכע בעריכט נאך דעם זידען אונזערער מאָנאַרכיע טראנספאָרטירט וואורדען, זאמטט ווערדען אין אינגאָרן נור אי־לייבער אין דען דריי ערגענצונגס-בעגיריקען עפע־דיעס, בעלאָראָ אונד קראָאַ-שעבעטש פאן דער אינבריפונג בעטראָפען.

איינע נראָסע פראגע איזט איך דיא: ווי א ל א נ ג ע דער קריעג נעגען דיעזע רעוואָלוציאָ־נערע דויערן וויירד? אין קריעג, נעגען איינע גערע־געלטע פינגלכע אדמעע דערעט דיעטשאנע ביא דען פעפאללאמטגעגען ווייגס-ווערדען נוטס לאנגע. דא אין קורצער צייט דיא סאלדאטען דער גאנגען ווילל זיך גענגזטיג פערגיטטען לאָ־נען; אבער אין קריעג, נעגען אינגעגלעג ווילל באנדען, דיא אים געבריגע הערוטשליכען, קאָנען לאנגע אהרע ערפאָלגלאָ פאָרהערען, וואלבען קליינען קריעגען מיט בעיאָפפענטען בייערן-באנדע

אבער פאָן הינטען הורך בערגער ביים קראַנען גע-פאַסט, דאַמיט זיא זיך ניכט פאָן דעם „שאַנד-זיט-צע" ענטפערנען קאָנגע. אַלס זיא זיך מיט געוואַלט לאָזריסען וואָלטען, איילטע ווידער בעק הערביא אונד פערזוטצטע דעם וועהרלאָזען מערכען איינע אָרד-נונג, נון וואורדע דער שקאַנדאַל אַללגעמיין; עס ענטשטאַנד איין פירכטעליכער טומולט. מיט דער מאַנצ-אונטערהאַלטונג וואר עס אויס. עס וואר נון נאַטירליך, דאַסס דאַס אין זאַלד גראַבליכער וויזע מיסהאַנדעלטע מערכען פאָן דעם פאַללע ביים געריכטע קלאָגע ערהאָב. דאַס העזונג שטראַפ-גערעכט פערהאַנדעלטע נון בערגער אונד בעק צו יע 50 גולדען געלד-שטראַפע אונד דריי-מאָנאַטל-בעם געפענגנישסע. דיעזע אַפּעללירטען אַן דיא קאָנגליכע טאַפעל, וועלכע יעדאָך דאַס ערסטע-ריכטליכע אורטהייל פאָלל אינהאַלטליך בעשטע-טיגטע, דיא גראַבע אינגעצאַנגענהייט וואורדע נון פערדיענטערמאַסען בעשטראַפט.

* (זע לבסט-מאָרד איינעס יידישען יינגלינגס.) אים קליינוואַדיין וואורד פאַס 16-טען דיעזעס געמעלדעט: „אין יונגער מאַנ, נאַמענס יאַקאָב פּריעד, זאָהן אנגעזעהענער עלטערן אים מונקאַטש, וואר היער אין דער שנטטוואַרעי-האַנדלונג דעם הערדן מאַמועד גרעוואַלד אַלס קאָמ-מיס אנגעשטעללט. געפסערן אים 7 אַנדער מאַרענגס מאַכטע דער יונגע מאַנן אים אינבעקאַנגטען גרינ-דען דורך איינען פּסטאָלענ-שוס זיינעס לעבען אין געוואַלטזאַמעס ענדע. מאַן פערמוטהט, דאַס דער יונגע מאַנן וועגען איינעס ליעבעס-פערהערטנישסעס צו איינעס ניכט-יידישען מערכען צו דיעזעס פער-צווייפלונגס-פאָללען שריטט געטריעבען וואורדע, דא ער יא קיינע איזזיכט האַטטע, דען גענעגשטאַנד זיינער ליעבע „ע צו ערבערען." — וואָס אימער דער גרונד דיעזעס זעלבסטמאָרדעס וואר, בליבט דיעזע אנטהאַט אין יעדעם פאָללע איינע האַכסט בעדויערליכע.

* (דיא וואהל דעס יידישען דעפוטירטען ה' לודווינ לאוע בעשטעטיגט.) ווער האַבען זיינערצייט גע-מעלדעט, דאַס אין איינעס בערלינער וואַהלבעצי-קע, טראָטץ דער העפטיגען וועהלערזיעג דער אנט-סעמטען, דער יידישע קאַנדידאַט הערר לודווינ לאָיע אַלס דעפוטירטער אין דאַס דייטשע פאַר-לאַמענט געוועהלט וואורדע. איינע בערלינער הע-פעשע פאָס 17. דיעזעס מעלדעט נון: „דער זיעג דעס יידישען קאַנדידאַטען ליעס דיא אנט-סעמיט-שען באַנדען ניכט שלאָפען, זיא דייטבע דאַהעים ביים פאַרלאַמענטע איינען פּראָטעסט איין גענען דיעזע וואַהל, אין וועלכעס עס היסט, דאַס ביא דיע-זער וואַהל אינרעגעלמעסיגנישען פאָרקאָמען. — הייטע וואורדע נון דיעזער פּראָטעסט געפיפט אונד דאַס ערגעבנים וואר —, דאַס דיא וואַהל דעס לוד-ווינ לאָיע אַלס דעפוטירטער בעשטעטיגט וואורדע! דער יודען-פריינדליכע דעפוטירטע הערר

נעשעפטסבעריכט.

פעסטער פריזע.

געטרייד-געשעפט. פאָן ווייצען וואר געסטערן מעסיג צו מאַרקטע געבראַכט. דער פערקויף וואר גוט. 10000 מעטצ' וואורדען פערקויפט.

ווייצען, טהיס-100 מטרצ' 77,3 קילאָ 12,90 גולד. — 200 מטרצ' 77, ק' 13,00 גול. 100 מטרצ' 75,5 קילאָ 12'70 גולד. 100 מטצ' 77, קילאָ 12'60 גולד. — וויינ ענבורגער 250 מטרצ' 75,5 ק' 12'55 גול. 200 מטרצ. 71, ק' 11'00 גולד' 100 מעטרצ' 71, קילאָ 12, גולד. — פעסטער-באַדען 300 מעטער-צענטנער 77'5 קילאָ 12,85 גולד. 1200 מעטערצ' 76,8 קילאָ 12'60 גולדען, 230 מעטצ' 74,3 קילאָ 12'30 גולדען 200 מעטער-צענטנער 74, ק' 12.40 גול. 1200 מטרצ' 73' ק' 12,47½ גול. 500 מטרצ' 73'4 ק' 12.50 גולד. 100 מטרצ' 78, ק' 12,50 גולד (אַללעס פער דריי מאָנאַטע.)

גערסטע 8,20 גולד.

קוקורוץ 7,15—7,20 גולד.

האַפער 7,30—7.80 גולד.

וויצען פער פּיוד-יאַהר 12'48—12,50 גולד.

קוקורוץ באַנאַטער פער מאַי-יוני 1882, 7.40 — 7,45 גולד.

האַפער פער פּיוד-יאַהר 8'38—8,42 גולד.

פעסטער שלאַכטפיה-מאַרקט. ביא דער אַם 19-טען ד. מ. היער אין פעסט אַכטצאַלטען יאַהרי-מאַרקטע וואורדען 1342 שטיק נאַס- אונד 611 קלייג-פיה צו מאַרקטע געבראַכט. הערפאָן וואורדען פערקויפט: 32 שטיק שטייערע, פער שטיק פאָן 74—136 גולדען — 773 אָכסען דאַס מאַאַר פאָן 235—360 גולד. 307 קוהע, דאַס מאַאַר פאָן 165—305 גולד. 120 מעלק-קוהע דאַס שטיק פאָן 99—184 גולד. 10 שטיק בייפעל, דאַס מאַאַר צו 154—270 גול. 331 שטיק קעלבער, דאַס שטיק פאָן 11 —30' גולד. 280 שטיק לעמער דאַס מאַאַר 6,—8.50 גו פרייזע פער 100 קילאָ: אָכסען-פרייז 51 — 54. גולד קוה-פרייז 49 — 51' גולד., קאַלב-פרייז 60 —80½ גול, ביפעל-פרייז 45—48. גולד.

לאָטטאָ-ציעהונג פאָם 18. יענער 1882.

ב ר י נ ן 43 2 72 23 82

פעראַנטוואָרטליכער רעדאַקטער: מאַיר בר"ל ריים.

קאָנקורז.

דיא גיר- מאַדער (סאַבאַלטשער קאָמיטאַט. געפסטע באַהן קליינ-וואַדיין) איזט אייט אַרטה ספּרים קולטוס-געמיינדע זוכט אונד וויינשט איינען ש"ב, דער צוגלייך גוטער בעל תפלה אונד בעל קורא זיין זאָלל. דיא שטעללע איזט זאָפאָרט בעצ-זעטצען, געבסט איינעס וואַבען-געהאַלט פאָן זיעבען גולדען, פייער וואָהנונג אונד געבענעמאַהלונגען, איינע אַרטשאַפט אין דער נעהע צאַהלט איין 2 גול. דען, צוזאַממען אַלזאָ 9 גולדען וואַבענגאַלזיך, דאַנן עקסטרא פיר מיספּס 50 גולדען. — דעפלעקליעז-דע מאַנגען צום פּראַבע-פאָרטראָג זאָפאָרט ער-שיינען, פערזעהען מיט צייגנישסען אובער אידרע פעהיגקייטען אונד עכט רעליגיעזע פאָרלעבען, פאָן אנגעלאַנגטען אַרטה דאַבענגען. — דייזע-שפּעזען ווערדען נור דעם אקצעפטירטען פערגיטעט.

מאַזעס קריים. (3 3)

קאָנקורז.

אין דער יידישען איזראַעליטישען איטאַאַמען אַרטהראַקסען געמיינדע איזט דיא שטעללע איינעס שוחט זבורח וקוראַ, נוטען בעל תפלה, מיט דעם וואַ-בענטרייכען געהאַלט פאָן 7 גולדען, נאַנצער שרייבע-גולדען, קוראַטשע האַלבען אונד געבענעמאַהלונגען, פאָן רח אייר הבע"ל צו בעזעטצען. בעוועבער דיא מיט קבלות פאָן 3 אנערקאַנגטען אַרטהראַקס-סען דאַבענגען פערזעהען זיין מיספּס. דאַבען זיך איינעס פּראַבע-פאָרטראָג צו אינטערצעהען. דייזע-שפּעזען ווערדען נור דעם אקצעפטירטען פערגיטעט.

ט י ס אַ-ל אַ ק, תרמ"ב. (2—3 אייזק וויינבערגער, פּרעזעס.

קאָנקורז

אין דער יידישען אַרטה' געמיינדע צו קשטזע (ביא פּרעסבורג) איזט דיא שטעללע איינעס ש"ב ובעל קורא אונד טוכטיגען בעל תפלה פאָן רח אייר הבע"ל צו בעזעטצען. אַהרעס-געהאַלט עס-טעלען, קוראַטשע האַלען אונד געבענעמאַהלונגען. צור פּראָבע קאָנען נור דערייניגע צעגלאַסען ווערדען, דער מיט קבלות פאָן דריי אנערקאַנגטען אַרטהראַקסען דאַבענגען פערזעהען איזט. יעדאָך ווערדען נור דעם אקצעפטירטען דיא דייזע-קאָסטע פערגיטעט.

יאָזעף וואַלטער, פאָרשטעהער.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאַבעללע.

פרוכטע וויצען	קילאָגראַם פּר. העקטאָל.	פער 100 קילאָגראַם
נאַדראָנגאַריש	74	— — —
„ „ „	75	11.60 11.70
„ „ „	76	11.75 11.80
„ „ „	77	11.85—11,95
„ „ „	78	12,——12.10
„ „ „	79	12.15—12.25
„ „ „	80	12.30—12.35
מעסטער נאַדען נייער	—	—.——.—
„ „ „	75	12.10—12,15
„ „ „	76	12.20—12.25
„ „ „	77	12.30—12.40
„ „ „	78	12.45—12.55
„ „ „	79	12.60—12.65
„ „ „	80	12.70—12.75
טהיס	—	—.——.—
„ „ „	75	12.30—12.35
„ „ „	76	12.40—12.50
„ „ „	77	12.55—12.65
„ „ „	78	12,70—12.80
„ „ „	79	12.85—12.90
„ „ „	80	12.95—13.—
וויינסענבורגער	75	12.20—12.25
„ „ „	76	12,30—12.40
„ „ „	77	12.45—12.55
„ „ „	78	12.60—12.70
„ „ „	79	12.75—12.80
„ „ „	80	12.85—12.90

פרוכטע	קילאָגראַם פּר. העקטאָל.	פער 100 קילאָגראַם
קאָרן	72	8.80—8.50
נעדסטע מאַלץ	62	—.——.—
נעדסטע פּיסטער	62	7.50—7.30
האַפער	71. 50	7,95—7.55
קוקורוץ באַנאַטער	75	7.25—7.20
אַנדערע	73	7.15—7.10
הירסע	—	—.——.—

וויצען	פער פּיוד-יאַהר	12.48	
	„	—.—	
	„	—.—	
קוקורוץ	„	7,40	
נעדסטע	„	—.—	
האַפער	„	8.38	
	„	—.—	
	„	—.—	
רעסט	„	—.—	

באַללען-מעהל		קי.	אַל.
נומפער	0	22	40
„	1	21	70
„	2	21	—
„	3	20	30
„	4	19	80
„	5	18	90
„	6	18	—
„	7	17	20
„	8	16	20
„	8½	14	40

דער באַללען צו 100 קילאָגראַם פיר זאַק

שפּירטוס:	אַלטע פּעשטער פּרעפּינקער	33	50
„	נייע „ קאַרשאַפעל	31	—

קורז-טאַבעללע פאָם 19. יעננער.

נעלדקורז	קי.	אַל.
וילנער-אַסיגנאַציאָנס	—	100
וויקאַנדען	5	59
עסטערייכישע-אונגאַרישע 8 גולדען נאַדר		
שטיק (20 פראַנקען)	9	47
נאַפּאָלעאָנדאָר	9	47
דייטשע „ ייכסבאַנקנאָטען	58	35
(20 מאַרקשטיקע	11	64
פּאַפּיערגעלד	1	23

לאָזע.	קי.	אַל.
1854-יאָר 4 פּרעצענטיגע שטאַאַטסלאָזע	—	120
1860-יאָר „ נאַנצע	—	132
דיעסע „ האַלבע	—	135
1864-יאָר לאָזע צו 100 גולדען	—	171
דיעסע „ 50 „	—	169
קאָסא דענטענטיגע	—	32
פּרייגלאָזע	—	25
קיריעס-לאָזע	—	176
קלאַסיילאָזע צו 40 גולדען	—	39
אונגאַרישע איינגאַבען-אַנלעהען	—	133
וויינגערטנער-אַבלאָזונג-אַבקוגאַזאַנען	98	25
אינבערוויר לאָזע	—	23
רעגולטיוישע לאָזע צו 10 גולדען	—	17
ראַהטהויער לאָזע „ 20 „	—	19
אַנטער לאָזע „ 40 „	—	41
מאַלפּאַס לאָזע „ 40 „	—	37
רוטהלפּלאָזע „ 10 „	—	20
מאַלבלאָזע „ 40 „	—	—
זאַלצבורגער לאָזע „ 20 „	—	23
פּס.-לאָזעס לאָזע „ 40 „	—	49

אַזע.	קי.	אַל.
מאַנטלים לאָזע צו 20 גולדען	—	26
פּרעסבורגער לאָזע „ 100 „	—	127
דיעסע „ 50 „	—	64
וואַלטשיגער-לאָזע „ 20 „	30	20
ווינער שוריגטיגער-לאָזע 20	—	38
אונגאַרישע-פּרעמיע-לאָזע צו 100 גולדען	117	50
פּרייס-מאַאַר-לאָזע	109	50
ווייגנער-לאָזע	—	131

ווערטה-פּאַפּיערע	קי.	אַל.
אונגאַרישע גאָלדרענטע 6%	118	40
דיעסע צו 4 פּרעצענט	—	86
אונגאַרישע פּאַפּיער-רענטע	85	70
אונגאַרישע וויהרונגסלאָסען	—	98
פּעסטער באַנאַטער	—	98
וינבענבוריגער	—	98
נאַלאַיער	—	102
בוכאָוועאַ	100	50
אונגאַרישע אייזענבאַהן-אַנלעהען	—	133
וויינגערטנער-אַבלאָזונג-אַבקוגאַזאַנען	98	25
פּאַפּיערע דער אונגאַרישען באַנק.		
קרעדיט צו 5 אינהאַלט פּרעצענט	—	101
דער אונגאַרישען הויפּטשטאַדט פּאַנט צו 5½ פּרעצענט	102	75
דער אונגאַרישען אַלגעמיינען באַנקע-פּרעמיע-אַנשאַפען צו 5 אינהאַלט פּרעצענט	98	50
דער אַטטבאַהן	—	96
דער נאַרייאַטבאַהן	159	50

Budapest, 1882. — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard

Eigenthümer und verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

לאנד, אונד נון זאָללטע עס עטצט דיזעו „נאָטט-ליבע מיסס'אָן" אין דינגס אינגענגן דייבע האבען! דיא ענגלישע רעגיערונג, וועלכע עטצט מיט רוס-לאנד אין בעסטער פרייונדשאפט לעבט, זאָללטע דיעסמאל ניכט דער פאלטיק, זאנדערן דעם צוגע דער באַרטהעריגקייט פאָלגען אונד דער רוסישען רעגיערונג איינע פרייונדליכע מאהנונג צור הינטאנ-האלטונג דער דאָרטיגען גרוזאמקייטען צוקאָממען לאססען, דענן וואהרלידך! דיא ווילדען רוסען טרי-בען עס עטצט נאך ערגער געגען דיא יודען, אלס עס דיא ווילדען טורקען געגען דיא סלאוען אין בולגאריען געטריעבען. דיא ווילדען טורקען האבען אים פאנאטיסמוס פיר אירהרען גלויבען אונטער דען זיר-סלאוען וואהל מארד אונד בראנד געשטיפטעט, דאך ניכט גערייכט! אבער דיא ווילדען רוסען בען, מארדען אונד פלינדערן! אין דיעזעם אייפע-לכטען יאהרהונדערטע זיעהט מאן דאס נור אין רוסלאנד אללין, וויא בריסטליכע מיסטער, גלייך ווילדען טהיערען, איבער יידישע מיסטער הע-פאללען, זיא מיסהאנדלען, ערמארדען אונד איר-רע קלייגען קינדער דעם עלענדע פרייזגעבען! אונזער גענעמוטיגער מיסטער פרעזידענט, גלאד-סטאנע, האט אין זאָ וויעבעם הערין, דאס ער אים יאהרע 1876, אלס ער דען בעריכט אובער דיא גרייעל-טהאטען אין בולגאריען לאז, וויא אין קונד וויינ-טע אונד זאָפאָרט פיר דיא בערעכטיגונג דעם קריעג-געגען דיא גרוזאמען טורקען וואר. אונד נון?— זיגר יעטצט דיא גרייעלטהאטען אין רוסלאנד ניכט שרעקליכער אלס דיא אין בולגאריען! דענן עגנ-לאנד ווירקליך דיא איפנאבע האט, פיר דיא „הו-מאניטעט" (פיר מענשען-ליעבע) אין דער נאטצען וועלט טהעטיג צו זיין, זאָ דאך עס דעסמאל אנ-געזיכטס דער גרייעלטהאטען אין רוסלאנד ניכט ווייטען.— גלאדסטאנע בריכט דיך אונדעסטען מיט שווייגען.— רוסלאנד ניכט צו פערפינדען; אבער זאָ וויר עס אים יאהרע 1876 מיטה האטטע, דעם שיאבען סיל-טאן וועגען דער גרייעלטהאטען זיעגס פאָלקעס פאָרווירפט צו מאכען, זאָ מאגע ער יעטצט אויך דיא בען, מיט דעם מעכטיגען רוסישען קאיזער אין ערנסטעס וואָרט וועגען דער פערפאָלגונג דער רוסישען יודען צו שפרעכען. וויא דיא הומאניטעט אים שפעלע איזט, דא זאָללטע עס קיינען אינטער-שיעד געבען צווישען איינעם שיאבען סולטאן אונד איינעם מעכטיגען צאר!"

זאָ לייטארטיקעלן דיא „טיימס" אונד אויך מעהרע רעגיערונגס-צייטונגען אין ענגלאנד.

דיא אָפפענטליכע איפפערקזאמקייט אין ענג-לאנד איזט יעטצט דאהער אין האהעם גראדע אויף דיא אנגעלעגענהייט דער פערפאָלגונגען רוסישיודען געלענקט, דער בערוהמטעסטע גראף ענגלאנדס, לאנדע ערהאבען וועדדען קאָנגטען; זעהעט, מיינע אנדעכטיגען, אין ענגלאנד גיבט עס פערהעלטנים-מעסיג וועניגע יודען, דענגאך האבען זיא זיך צו אי-נעם אונפערהעלטניסמעסיגען גראפען אינפלוסס עמפאָרגעשוואונגען! — וואהרים? — וויל אין ענ-לאנד דיא יודען פרייא פאָן יעדעם אנגריפפ אונד יעדער בעליידיגונג זינד אונד טראָטצדעם ווייר היער אין ענגלאנד אונטער דען בריטישען פיעלע מענ-שען-פרייגדע האבען, זאָ שטעהען דאך וועניגע מענשען אין דער אללגעמיינען אכטונג האהער אלס דער עהרווירדיגע יידישע מענשען-פרייגד סיר מאָ-זעס מאָנטעפיאָרי!"

וואהרלידך, שאָגט וואָרטע פאָן איינעם בישאָפ געשפראָכען; אבער ניכט נור מיט גוטען וואָרטען פערקנדען דיא ענגלענדער דען ארמען פערפאָלג-טען רוסישען יודען אהרע טהיילנאהמע, זאָנדערן אויך מיט טהאטען. לוים ווירד איבעראלל אין דען ענגלישען פאָלקספערזאמלונגען דאס עלענד דער רוסישען יודען פערקנדעט אונד געלדער צו איהר דער אונטערשטיצונג געזאמעלט. דיא ענגלישען בריסטען ניכט: „ווי לאנגען פאָן דיעזעם עלענד ניכט דאָרען?"— זאָנדערן: הא ר ען אונד ט הו ען אויך פיעל צור אבהילפע.—נון, אונזערע יידישען ברידער אין אינגארן, דיא זאָנסט אלס „בארמהערציגע אונד זאָהנע דער בארמהערציגען" בעציכנעט וואורדען, מאָגען יעטצט דעם בישפעלע דער ענגלישען ניכט-יודען פאָלגען אונד יעדער נאך זיינגען וויעגען פערמאָגענס-פערהעלטנישען אינגען אונטער-שטיצונגס-בישראנ זענדען אונטער אדרעסע: „אן דאס פרעזידיאם דער „איזראעלטישען אלל-אינץ" אין ווייען (1. היממעלפאָרטס-נאכ-סע נומ' 17.)

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (אים אונגארישען ריישען רייכס-טאג) ווערדען דיא באַדשעט-פערהאנדלונגען פאָרטגעזעטצט. — עס שפאנען בייא דיעזער גע-לעגענהייט אויך מאָרען וויקיאָ פיר אונד גראָ אפפאָנ גע גען דיא רעגיערונג.

* (אין לאָנדאָן) וואָרדט פיר נעסטערן אינע פאָלקס-פערזאמלונג אינבעראָפען, אים גע-גען דיא יודענפערפאָלגונגען אין רוסלאנד פראָטעסט צו ערהעבען. דיא ענגלישען יודען בעאבזיכטיגען, זיך צו גונסטען איהרער בערעגנטען גלייכגעס-גענאָסען מיט אינעם בישטענדיג אן דען רוסישען קאיזער צו ווענדען. דיא גרעפען ראָזעבערי, וועלכע בעגאנגטליך אינע ראָטשילדישע טאָכטער איזט, בעגאב זיך צום ענגלישען מיסטער-פרעזידענטען, דאמיט ער נאך מאָגליכקייט געגען דיא יודענ-פערפאָלגונגען אין רוסלאנד אינשרייטט.

לאָרד סהאפטעסבורי (שפרך: שאָפטסבאָרי) האט אינגען אויפרוך פערפאָפענטליכט. אין וועלכעם ער אן דאס גאנצע פאָלק ענגלאנדס דיא פראנע ריכטעט: אָב עס צו דען בישפעללאָזען גרוזאמקייטען יע-נער ארט, וועלכע טעגלך, א שטונדליך נעגען דיא יידישע פאָלקס-קלאססע פאָן דען אונטערטהאנען דעם קאיזרס פאָן רוסלאנד פעראיבט ווערדען, שטילשווייגען ווילל? — „איך וויים (שרייבט דער גראף), דאס שרייען אונד דראהונגען אללין הייער ניכט נוטצען ווירדען; אבער דענגאך קאנן דער שרייא אינעס גראסען, אונד פרייען פאָלקעס צו גונסטען דער גערעכטיגקייט אונד מענשליכקייט ניכט אהנע עדע ווירקונג פערהאללען. ווענן רוסלאנד אינזעהען ווירד, דאס ווירד ניכט אויס פאָלקשעם אונטערדרססע, זאנדערן נור אויס מאָראלישען אונד רעליגיעזען גרינדען אינגען פראָטעסט געגען דיא יודען-פערפאָלגונגען אין רוסלאנד פערהעבען, זאָ ווירד דיעזער אונזער פראָטעסט דענן דאך ניכט אָהנע עדע ווירקונג בלייבען; זאָללטע אבער אונ-זער פרעסאָפענטליכע אונד מענשליכע אונד גערעכטיגקייט אונד מענשליכקייט ניכט אָהנע עדע ווירקונג פערהאללען. ווענן רוסלאנד אינזעהען ווירד, דאס ווירד ניכט אויס פאָלקשעם אונטערדרססע, זאנדערן נור אויס מאָראלישען אונד רעליגיעזען גרינדען אינגען פראָטעסט געגען דיא יודען-פערפאָלגונגען אין רוסלאנד פערהעבען, זאָ ווירד דיעזער אונזער פראָטעסט דענן דאך ניכט אָהנע עדע ווירקונג בלייבען; זאָללטע אבער אונ-זער פרעסאָפענטליכע אונד מענשליכע אונד גערעכטיגקייט אונד מענשליכקייט ניכט אָהנע עדע ווירקונג פערהאללען. ווענן רוסלאנד אינזעהען ווירד, דאס ווירד ניכט זאָ גרוזאם זיין, וויא דיא בריסטען אין רוסלאנד אונד — איך בעדוערע עס, הינצוזעגען צו מיסטען — וויא דיא בריסטען אין דייטשלאנד!"

— אין דער גראָסען קירכע לאָנדאָנס העלט דער בישאָפ אינע פרעדיגט געגען דיא „יודען-פערפאָל-גונגען וויעגען בריכט בריסטען. — „אים נאמען דער מענשהייט אונד דער בארמהערציגקייט (ריעף ער) פערדאממען ווייר דאס גרוזאמע טרייבען געגען דען הילפלאָזען יידישען פאָלקס-שטאמם; דיא יודען האבען זיך אין פעלען זאכען פאָרצוגלייך הערפאָר-געטהאן; דיא האבען דיא מענשהייט מיט דעם גלייכ-בען אין אייגען אינגען נאָטט פערלייכטעט. פאָם שטאנדפונקטע דעם מיטגעפיהלס מיססען וויר דען פערפאָלגטען מענשען בישטאנד לייסטען! אים יאהרע 1821 וואָרדע נאָכען אייראָפא דאָפיר בע-גיסטערט. דאס דיא גרייעדען, וועלכע אינסבע דיא מעכטיגסטע אונד גראָסטע נאציאָן דער ערדע וואָ-רען, פאָם טורקישען „אבע בעפרייט אונד אינען גראָבען שאאבע בילדען מאָגען. נאך דעסס-יעהרע-געם קאָמפפע ערפאָלגטע איך דאמאלס דיא בע-פרייאונג גרייעבענלאנדס פאָן דער טורקישען הערר-שאפט. נון, דיא „יידישע נאציאָן וואר אינסבע דיא גראָסטע אונד מעכטיגסטע דער וועלט — אונד עס ווירד איין דאכסס גלייכלייבער ערפאָלג דער גענעגע-ערטיגען פערפאָלגונגען אונד ליידען זיין, וועגען דיא ווערען, וויא דיא בעיגעבען, וועיטער צו דער ווירדע אינער אינאבהענגיגען אונד זיך זעלבסס רעגיע-רענדען נאציאָן אין אהרהעם אינגענען געלאָבטען

אָפפ בעגעגנעטען זיך געזעללשאפטען פאָן פלייס-ליגען בייא דעם ליכטע דיעזעס פייערס, פאָן וועלכען איי-גענע נאך דעם מעגיע ציאיילטען, אנדערע ווערדע פאָן דאָרט אים נאך דעם לאנדע צוריקקעהרטען, דענן דאס מעגי יאר פאָלאצליך אים יינגס אויפר צוריקגעטרעטען; אייגע אונדערגרייגליכע פנסעגיגס הערשטע אינגע דעס-וועלבען אונד אויך דיא בייזיעגדען מעגיעס. וועללען פעלגען פלוגטיג-שטיקע אונד דער אשטנ.אויסוואוך דעס וויזיגע, אָהנע דאס מאן דאָרט דען שטטן פאנד, דען דיא דעכער דער הייגער נאך מהיילווייזע נעוועהרטען. נאכדעם אויך דאס פייער פאָן דעס הייסען וואססער, וועלכעס דער וועזיגע הינטסטיליגטע, נעראָטטע וואָרדע, מיט וועיטער דיכ-טע פנסעגיגס איין; דאס גערעגנע וואורדע וועיטער הערטעגער — אונד אין דעיגען נאָסען גערעגנע וואורדע דאָרטס פאָן דער וועטע דעס דיכטס וועגגעשטאָסען אונד מיט דער פאָרווערטס זיך דרעגענדען מענשען-מאססע פאָרט-גערעסען.

וועלכער שרעקען, וועלכער שלאג וועדער פיר דיו-גס! דיכטס ריעף לייגס נאך אהרהעם נאסען; עס פאָללטע קיינע אנטווארט: וא פאנדען וא נ ניכט. דענן וא וא אין אייגע אנדערע ריכטונג גערעטהען. — דיכטס שריע נאָ-מאלס לוים אונד פאנגט פאנגט דיא אָרווערטס אונד צוריקאָ-לענדען מענשען, אָב וא קיינעס נאך הילפע יופגדער פרייגע-עיטמער בעגעגנעטען? — אונד דיא אנטווארט וואר: דאָרט נאך לענגס לייגען מעהרערע ווייבער אין אהנמאכט; פעללייכט אויך שאָן מאָרט; פאָן פעللען דאָרטען ווייר נאך דאס לוטטע קרייטשען.

„אָ, לאססעס מיך הין! (ריעף הערלענ) איך ווערדע דעס שיינע דעס בלישעגס גלייכבע מאן ווערלטאנט נעביל-דע פאָן מעגשליכען נעשטאלטען אונד אונגעהייערען צו זעהען, דיא נעגענאיינאנדער שייסען אונד שנעלל ווייעדע אין דעס אללגעמיינען ווייבבעל זיך פערלאָרען, זאָ דאס פיר דיא אייגען, פיר דיא אייגבלרונגס-קראָפט דער עיסאָקע-גען דיא ריכטען וואָלקען אללגיליא קאָפפעליגע פאָרטען צו זיין שיענען.

אן אייגען שפעللען לאָז דיא אשע שאָן קנע-שיקע אונד דיא הייסען וואססערשאָהלען דאאנען אין דיא הייר, אייגען ערשיקענדען אונד שייפפעלגען דאמיט פער-בריינגנד. אן מעהרערען שפעللען האפטען אונגעהייעע פעלגונג-שיקע, וועלכע אויך דיא דעכער נעפאָللען וואָ-רען, דיא שפאסען מיט שופס אונד פרייטטען ערפיللס, וואָדורך מיט עדער שפונדע דער וונג מעהר פערשפערט וואורדע. אויך פיהלס מאן אומטער מעהר דיא בעוועגונג דער ערדע; דער פיס דער מענשען וואנקטע אונד גליפ אָפ אויס, אונד וועלכעס אויף דער עבענען ערדע קאָנגטע קיין וואנגען אים גלייכגעוויכט ערהאלטען ווערדען; ער שפרייצט אים.

בייזוויילען פיעלען דיא נאָסען-ריגען שפייגע, ווענן וויא בייס פאָللען אנאיינאנדער שפייסען, אין אונעפהליגע שפי-קע אעיבראָקלט הינאב. אויס ווערלבען פונקען שפייהען, דיא אللעס בריגגנדע ערפאָסען אונד אין דען עבענען אים דיא שפאדט וואורדע דיא דיכטע פנסעגיגס שרעק-לוך ערלייכטעט; דענן מעהרערע הייער אונד וועלכעס ווייב-נערען ווארען אין בראנד גערעהטען אונד דאס פייער ערגאב זיך הין אונד דא אין ווילדען פלאמען נעגען דען פנסעגיגן הינטעל.

דעס שיינע דעס בלישעגס גלייכבע מאן ווערלטאנט נעביל-דע פאָן מעגשליכען נעשטאלטען אונד אונגעהייערען צו זעהען, דיא נעגענאיינאנדער שייסען אונד שנעלל ווייעדע אין דעס אللגעמיינען ווייבבעל זיך פערלאָרען, זאָ דאס פיר דיא אייגען, פיר דיא אייגבלרונגס-קראָפט דער עיסאָקע-גען דיא ריכטען וואָלקען אللגיליא קאָפפעליגע פאָרטען צו זיין שיענען.

אן אייגען שפעللען לאָז דיא אשע שאָן קנע-שיקע אונד דיא הייסען וואססערשאָהלען דאאנען אין דיא הייר, אייגען ערשיקענדען אונד שייפפעלגען דאמיט פער-בריינגנד. אן מעהרערען שפעللען האפטען אונגעהייעע פעלגונג-שיקע, וועלכע אויך דיא דעכער נעפאָللען וואָ-רען, דיא שפאסען מיט שופס אונד פרייטטען ערפיللס, וואָדורך מיט עדער שפונדע דער וונג מעהר פערשפערט וואורדע. אויך פיהלס מאן אומטער מעהר דיא בעוועגונג דער ערדע; דער פיס דער מענשען וואנקטע אונד גליפ אָפ אויס, אונד וועלכעס אויף דער עבענען ערדע קאָנגטע קיין וואנגען אים גלייכגעוויכט ערהאלטען ווערדען; ער שפרייצט אים.

בייזוויילען פיעלען דיא נאָסען-ריגען שפייגע, ווענן וויא בייס פאָللען אנאיינאנדער שפייסען, אין אונעפהליגע שפי-קע אעיבראָקלט הינאב. אויס ווערלבען פונקען שפייהען, דיא אللעס בריגגנדע ערפאָסען אונד אין דען עבענען אים דיא שפאדט וואורדע דיא דיכטע פנסעגיגס שרעק-לוך ערלייכטעט; דענן מעהרערע הייער אונד וועלכעס ווייב-נערען ווארען אין בראנד גערעהטען אונד דאס פייער ערגאב זיך הין אונד דא אין ווילדען פלאמען נעגען דען פנסעגיגן הינטעל.

אָפפ בעגעגנעטען זיך געזעללשאפטען פאָן פלייס-ליגען בייא דעם ליכטע דיעזעס פייערס, פאָן וועלכען איי-גענע נאך דעם מעגיע ציאיילטען, אנדערע ווערדע פאָן דאָרט אים נאך דעם לאנדע צוריקקעהרטען, דענן דאס מעגי יאר פאָלאצליך אים יינגס אויפר צוריקגעטרעטען; אייגע אונדערגרייגליכע פנסעגיגס הערשטע אינגע דעס-וועלבען אונד אויך דיא בייזיעגדען מעגיעס. וועللען פעלגען פלוגטיג-שטיקע אונד דער אשטנ.אויסוואוך דעס וויזיגע, אָהנע דאס מאן דאָרט דען שטטן פאנד, דען דיא דעכער דער הייער נאך מהיילווייזע נעוועהרטען. נאכדעם אויך דאס פייער פאָן דעס הייסען וואססער, וועלכעס דער וועזיגע הינטסטיליגטע, נעראָטטע וואָרדע, מיט וועיטער דיכ-טע פנסעגיגס איין; דאס גערעגנע וואורדע וועיטער הערטעגער — אונד אין דעיגען נאָסען גערעגנע וואורדע דאָרטס פאָן דער וועטע דעס דיכטס וועגגעשטאָסען אונד מיט דער פאָרווערטס זיך דרעגענדען מענשען-מאססע פאָרט-גערעסען.

וועלכער שרעקען, וועלכער שלאג וועדער פיר דיו-גס! דיכטס ריעף לייגס נאך אהרהעם נאסען; עס פאָللططע קיינע אנטווארט: וא פאנדען וא נ ניכט. דענן וא וא אין אייגע אנדערע ריכטונג גערעטהען. — דיכטס שריע נאָ-מאלס לוים אונד פאנגט פאנגט דיא אָרווערטס אונד צוריקאָ-לענדען מענשען, אָב וא קיינעס נאך הילפע יופגדער פרייגע-עיטמער בעגעגנעטען? — אונד דיא אנטווארט וואר: דאָרט נאך לענגס לייגען מעהרערע ווייבער אין אהנמאכט; פעللייכט אויך שאָן מאָרט; פאָן פעللען דאָרטען ווייר נאך דאס לוטטע קרייטשען.

„אָ, לאססעס מיך הין! (ריעף הערלענ) איך ווערדע דיא שאָן ערקענען אונד אונסער אللען איבריגען אויפפיר-דיג מאכען." —

„אָ, דיא אונגלקליכע! (ריעף דיווים) וויא ווערע דיר דאס מאָגליך! עס איזט פנסעטער אונד דיא בייס אין דאפפעלטער פנסעפרייס: דיא קענגסט וויא נור אין אויפ-דער שטעטע; ווענן אבער ניכט מעהר שרייען קאָנן!"

„איך האבע נור אינמאל איהר געזיכט בעמאפפט (ריעף 25-מע פאָרטעטצונג) אונד ווידדס קאָנגטע איך וויא אינטער שוויגענדיג דורך דאס מאפפען הערוספידען."

אונד ווייקרך נעللאנג עס דעס בלינדען מערדגען נאך ווענגען מינוטען דיא האלב אָהנמעכטיגע דאָרס אויפפיר-דיג צו מאכען; דיעזע קאָנגטע עדסס דורך דאס פאָרטפאנגען אונד שטטעللען צו זיך נעבראכט ווערדען.

„זעהטס! (ריעף הערלענ אין איהרער פרייד) דאס איזט ווידדער אין פנגעריגיג נאָפפעס פיר אונזערע רעס. מינע; ווייר ווערדען נאָגען ווייכר נעריפפעטע, נעראָדע מיינע בלינדהייט איזט אייגע פנגונג נאָפפעס; אין ווערק דער פאָרזיכטונג צו אייגער ערפעטונג. מיינע בלינדהייט קאָממט אין דיעזער פנסעפרייס ווייא נעللענען. נעוואהנט אין עוי-נער פנסעפרייס דורך דיא בלינדהייט, אין דען שפראפען דער שפאדט מיך צוריקגעט צו פערדען, ווערדע איך איך זי-כער נאך דעס אוסדר דעס מעגיעס פיהרען; דאָרט ווערדען ווייר שאָן אין דעפפענדיגס פיפ פערדען."

אויך פאָן איינעס ווייפערען ווערדען בייא ווייפפע-פאָللططע דיעזעס ערשיפפערנדען נאפוי-ערגאיינגיסס ווייס פלוגאוס צו ערצעللען:

(פאָרטפעטצונג פאָלגט.)

קאָנגרעס ניכט אינמאָל דער גראָסטער קריעגס-העלד נאַפּאָלעאָן I. בײַקאָמענס. נעגען גראָסע אַרמעען קאָנגרעס ער זײַנען, אָבער גענען דיא שפּאַנישען בעוואָפֿנעטען בײַערן (גערילאַס) קאָנגרעס ער ניכטס אויסריכטען אונד מוסטע זיך צוריקציִהען.

איך דיא „טײַמס" בעשטרײַבט דיא פֿאָלגע-לע אים זידען אונזערער מאָנאַרכיע אונד זאָגט אונ-טער אנדערעם: „דאָס איז נון דיא שטראָפֿע פֿיר דיא עראָבערונגס-זינדען! – דאָס איז אײַנע לעה-רע פֿיר אײַנען שטאַאט, דאָס ער זאָלכע פֿאָלקער, דיא איהן ניכט מאָגען, ניכט אין זיך רײַסט; ענגלאַנד האָט אײַך דיעזע זידע מיט דער בעזעטצונג פֿאָן זיד-אַפֿרִיקא בענאָגען אונד מוסטע דאָך אײַנע זאַך-נע דען זילדען „צילוס" ענטגעגענשיקען. פֿראַנק-רײַך מאַכט גענגזערטס דיעזעלבען ביטטערען ער-פֿאַהרונגען אין טונס – אונד עסטעררײַך-אונגאַרן מיט עטצט אין פֿאָלגע דעזער בעזעטצונג דער טיר-קישען פֿאָלײַנען זײַנע זאַרגע דען זילדען אהר-אונד גאַזען-אבשנײַדער, ענטגעגענשיקען!"

ענגלאַנד פֿיר דיא רוסישען יודען.

ווער שעמען אונס, דער פֿאָלגענדעם צו זאָגען: אבער עס מיס דענאָך געזאָגט ווערדען, אײַנען ווער ווישען, דאָס אונזער בלאַטט אײַך פֿאָן ניכט-יודען געלעזען ווירד, זאָ ווירדען ווער עס ניכט זאָגען, אבער אינטער אונס יודען דורפֿען ווער דאָך דיא יאָהר-הײַט אײַסשפּרעכען.

– דײַט לעטצטער צײַט זײַנד ווערעד זעמטליכע נראָסע פֿאָלקשע טאָגע-בלעטטער מיט דעם עלענדען צישטאַנד דער אײַדען פֿאָרגעלעגען רוס-שען יודען פֿאָלגאַרײַ בעשפּרעכען. אבער פֿאָן אלל דיעזען זאַכען האָבען דיא לעטצטערען נום-מערן אונזערעם בלאַטטעס גענען, אונד דעם גענע ווערעם בלאַטטעס גענען, אים נור דאָס נראָסע בלאַטט אײַ-פֿילען צו קאָנגען!" – דיא „טײַמס" העטטע עטצט נעגען אבער דיא פֿאָרגעגען אין זיד-דאַלמאַציען, באָסנען אונד דער הערצעגאָווינא אונד אבערהײַפּט אבער דיא פֿאָלקשע צושטאַנד אײַנע אָרגענטע אין אַלבאַנען, אונד אין אַנדערלך! דיעזעס נראָסע עגנ-לישע יעלט-בלאַטט האָט בעגינדעטערעם אנטער-עסטע פֿיר דיא פֿאָרגעגען אים אָרגענטע, אלס ווער יודען אין אונגאַרן: דענן ענגלאַנד אינטערעסטע זיך דער יעהער מיט דען פֿאָרגעגען אים אײַנענטע אײַך דאָס „טײַמס" דיא נראָסען שפּאַלטען אהרעס בלאַטטעס מיט דער אײַפֿעהלונג דער שרעקליכען נײַלטראַטען געגען דיא יודען אין רוסלאַנד אים, אים דער נאַנצען יעלט אָפֿפֿען אונד אינפֿערהאַלטען צו צײַגען, וויא ווײַט דיא נרוזאַמקײַט אין דיעזעס אהרהנערטע אין רוסלאַנד נאָך געטרעבען ווירד!

דער רוס אינזערעם בלאַטטעס איזט צו קלײַן, אים דיא אײַפֿעהלונג אונד שילדערונג אלל דיעזער נרײַלטאַטען פֿאָסטען צו קאָנגען (אבגעזעהען דאָ-פֿאָן, דאָס ווער דיא פֿרדטען מיסטען, אײַנען נײַען פֿאָרוואָרט צו האָרען, ווײַל ווער פֿאָן דען יודענפֿער-פֿאָלגונגען אין רוסלאַנד ווערעד זאָפֿיעל שרײַבען), ווער וואָללען אים דעם זעהר לאַנגען בעריכטע נור אײַנען זאַטץ הערוסגרײַפֿען, דער דא לײַטעט, דאָס נאָך דעם אנדרעם אים אויסזײַטען אים יאָהרע 1881 אי-בער הונדערטס-טויזענד יודישע פֿאַמײַלען אין רוס-לאַנד דורך דיא אונד פֿלוכטונג אין דען בעטטעל-שטאַב געבראַכט וואָרדען. – יאָהרלך דיעזער אײַ-נע זאַטץ שרײַט גענען, אים הערען דאָס נרעגע-צענלאָזע עלענד אונזערער יודישען בריִדער אין רוסלאַנד בעמעסטען צו קאָנגען:

אונד זעהען! דיעזער שרײַא דעם גענזטצעגען, דען דיא „טײַמס" אײַסגעשפּאַנען, פֿערהאַלטען ניכט אונס לעגע: ער האַטטע פֿיעלטעהר אײַנע זעהר בעדײַטענדע ווירקונג צור פֿאָלגע, אין לאַנדאָן איזט נעמלך אײַנע נראָסע בעוועגונג אים צוגע צו גונס-טען דער פֿאָן דען יודענפֿערפֿאָלגונגען אין רוסלאַנד בעטראָפֿפֿענען אָפֿפֿער. – זאָ ווײַ אים אהרע 1876 אין גאַנץ ענגלאַנד פֿאָלקס-פֿערזאַמטלונגען גענען דיא נרײַעלטאַטען דער יודען טורקען (באַשי-באַצוקס) אין בולגאַרען אבגעהאַלטען ווערדען, זאָ העררײַשט עטצט אבערהאַלל אונטער דעם גע-לישען פֿאָלקע אײַנע בעוועגונג, גענען דיא יודענ-פֿערפֿאָלגונגען אין רוסלאַנד. דיא נראָסטען אונד בעסטען מענגער ענגלאַנדס זינד פֿאָן דיעזער בע-וועגונג עריִפֿפֿען, אונד אין דער שפּיטצע דעריעלל-בען שטעהען פֿיעלע ערצבישאָפֿע, פֿאַרדינאַנד אונד נײַסטליכע. דאָבײַ ווירד נאָך פֿערזיכערט, דאָס דער דיא ענגלישע נײַסטליכקײַט ניכט עטווא אײַנען זעלבען-שאַבער בעאַבזיכטיגט, זאָנדערן פֿאָן באַרמהערציגקײַט אונד דײַנער מענשענפֿרײַנדליכ-קײַט געלײַטעט ווירד.

„אינזערע פֿאַרווירפֿע גענען רוסלאַנד (שרײַבט דיא „טײַמס") ווײַל ניכט אײַנען אײַנען פֿאָלגשישען קרעגע הערפֿאָרזיפֿען; נײַן, ווער וואָללען מיט רוסלאַנד אין פֿרײַדען אונד פֿרײַנשאַפֿט לעבען; אבער דער שפּאַאט, מיט דעם ווער אין פֿרײַנשאַפֿט לעבען, מוס אײַך מענשלך זײַן אונד דאַרף זאָלכע נרויזאַמ-קײַטען ניכט דולדען. אלס אים יאָהרע 1876 דיא בולגאַרען אין בולגאַרען פֿאָן דען יודען פֿאַנאַטישען טורקען זאָ נרויזאַם פֿערפֿאָלגט וואָרדען, דאָ זאָגטע רוסלאַנד: „ווער האָבען אײַנע נאַטטליכע מיסס-אָן, אײַנע נאַטטליכע זעגרײַנג; ווער טרעטען אלס רעטטער דער אונטערדרקטען מענשהײַט אײַף; ווער מיסען דיא פֿערפֿאָלגטען נעגען אהרע פֿער-פֿאָלגער שטעהען!" – זאָ זאָגטע דאַמאָלס רוס-לאַנד אין עלענד אונד פֿערצווײַפֿלונג, אײַנ-נעהערט אונד אבגעצעהרט, בעטטעלן קאָם, אונד אנדער זײַנע דענער רופֿען לײַס אונד אהנען זאָג-טע: „וועפֿעס דיעזען מענשען הונדס, אײַך קאָנען דיעזעס שרעקליכע עלענד ניכט זעהען!"

אלזאָ ניכט נעגען, דאָס אונזערע יודישען בר-דער אין אונגאַרן אהרען פֿערפֿאָלגטען מיטבר-דערן אין רוסלאַנד ניכט העלפֿען וואָללען, וואָללען זיא ניכט אינמאָל פֿאָן אהנען האָרען! – דאָ נראָנגערן ווער אונס אין אינע שטעללע דער בעמאָ-נדראַ, וואָ דיא שטעללע דער ביבעל, אין וועלכער דען פֿאָרווירפֿע נעמאַכט ווערדען, דאָס זאָ דיא אונגע דער ניכט-יודען, זאָ נערײַטעט ווירד: „אהר יודען פֿערפֿאָלגטע לײַדער נור דיא שלעכטען ווענע (אײַנענשאַפֿטען) דער ניכט-יודען, ניכט אבער אײַך אהרע נוטען!"

נון, אונזערע יודישען בריִדער! קאָממעט מיט אונס! בעטרעטען ווער דיעסמאָל דען וועג דער ניכט-יודען אונד צוואַר ניכט דען שלעכטען, זאָנדערן דען נוטען וועג! קאָממעט אונד לערנען ווער דיעסמאָל עטווא פֿאָן דען ענגלענדערן!

דיא נראָסטע אונד בערהמטעסטע צײַטונג אײַף דער וועלט איזט דאָס ענגלישע בלאַטט מיט דעם נאַמען „טײַמס". דיעזעס נרײַאָסע וועלטבלאַטט, דאָס אײַנסט אלס אײַנע נראָס-מאַכט נענאָלטען אונד זאָנאַר דען קרעג אין אײַראָפּאַ דורכנרטע – איזט דײַט פֿערצעהן מאָנאַנען מיט דער צוזאַממענ-שטעללונג דער אַטטליכען בערכטע אובער דיא אים אהרע 1881 שטאַטטנעפֿונדענען יודענ-פֿער-פֿאָלגונגען אין רוסלאַנד בעשעפֿטנט! – יעטצט קאָנ מאַן שטעהען פֿעלע ערגעבנאַפֿע, פֿאַרדינאַנד אונד נײַסטליכע. דאָבײַ ווירד נאָך פֿערזיכערט, דאָס דער דיא ענגלישע נײַסטליכקײַט ניכט עטווא אײַנען זעלבען-שאַבער בעאַבזיכטיגט, זאָנדערן פֿאָן באַרמהערציגקײַט אונד דײַנער מענשענפֿרײַנדליכ-קײַט געלײַטעט ווירד.

„אינזערע פֿאַרווירפֿע גענען רוסלאַנד (שרײַבט דיא „טײַמס") ווײַל ניכט אײַנען אײַנען פֿאָלגשישען קרעגע הערפֿאָרזיפֿען; נײַן, ווער וואָללען מיט רוסלאַנד אין פֿרײַדען אונד פֿרײַנשאַפֿט לעבען; אבער דער שפּאַאט, מיט דעם ווער אין פֿרײַנשאַפֿט לעבען, מוס אײַך מענשלך זײַן אונד דאַרף זאָלכע נרויזאַמ-קײַטען ניכט דולדען. אלס אים יאָהרע 1876 דיא בולגאַרען אין בולגאַרען פֿאָן דען יודען פֿאַנאַטישען טורקען זאָ נרויזאַם פֿערפֿאָלגט וואָרדען, דאָ זאָגטע רוסלאַנד: „ווער האָבען אײַנע נאַטטליכע מיסס-אָן, אײַנע נאַטטליכע זעגרײַנג; ווער טרעטען אלס רעטטער דער אונטערדרקטען מענשהײַט אײַף; ווער מיסען דיא פֿערפֿאָלגטען נעגען אהרע פֿער-פֿאָלגער שטעהען!" – זאָ זאָגטע דאַמאָלס רוס-לאַנד אין עלענד אונד פֿערצווײַפֿלונג, אײַנ-נעהערט אונד אבגעצעהרט, בעטטעלן קאָם, אונד אנדער זײַנע דענער רופֿען לײַס אונד אהנען זאָג-טע: „וועפֿעס דיעזען מענשען הונדס, אײַך קאָנען דיעזעס שרעקליכע עלענד ניכט זעהען!"

אלזאָ ניכט נעגען, דאָס אונזערע יודישען בר-דער אין אונגאַרן אהרען פֿערפֿאָלגטען מיטבר-דערן אין רוסלאַנד ניכט העלפֿען וואָללען, וואָללען זיא ניכט אינמאָל פֿאָן אהנען האָרען! – דאָ נראָנגערן ווער אונס אין אינע שטעללע דער בעמאָ-נדראַ, וואָ דיא שטעללע דער ביבעל, אין וועלכער דען פֿאָרווירפֿע נעמאַכט ווערדען, דאָס זאָ דיא אונגע דער ניכט-יודען, זאָ נערײַטעט ווירד: „אהר יודען פֿערפֿאָלגטע לײַדער נור דיא שלעכטען ווענע (אײַנענשאַפֿטען) דער ניכט-יודען, ניכט אבער אײַך אהרע נוטען!"

נון, אונזערע יודישען בריִדער! קאָממעט מיט אונס! בעטרעטען ווער דיעסמאָל דען וועג דער ניכט-יודען אונד צוואַר ניכט דען שלעכטען, זאָנדערן דען נוטען וועג! קאָממעט אונד לערנען ווער דיעסמאָל עטווא פֿאָן דען ענגלענדערן!

דיא נראָסטע אונד בערהמטעסטע צײַטונג אײַף דער וועלט איזט דאָס ענגלישע בלאַטט מיט דעם נאַמען „טײַמס". דיעזעס נרײַאָסע וועלטבלאַטט, דאָס אײַנסט אלס אײַנע נראָס-מאַכט נענאָלטען אונד זאָנאַר דען קרעג אין אײַראָפּאַ דורכנרטע – איזט דײַט פֿערצעהן מאָנאַנען מיט דער צוזאַממענ-שטעללונג דער אַטטליכען בערכטע אובער דיא אים אהרע 1881 שטאַטטנעפֿונדענען יודענ-פֿער-פֿאָלגונגען אין רוסלאַנד בעשעפֿטנט! – יעטצט קאָנ מאַן שטעהען פֿעלע ערגעבנאַפֿע, פֿאַרדינאַנד אונד נײַסטליכע. דאָבײַ ווירד נאָך פֿערזיכערט, דאָס דער דיא ענגלישע נײַסטליכקײַט ניכט עטווא אײַנען זעלבען-שאַבער בעאַבזיכטיגט, זאָנדערן פֿאָן באַרמהערציגקײַט אונד דײַנער מענשענפֿרײַנדליכ-קײַט געלײַטעט ווירד.

דער רוס אינזערעם בלאַטטעס איזט צו קלײַן, אים דיא אײַפֿעהלונג אונד שילדערונג אלל דיעזער נרײַלטאַטען פֿאָסטען צו קאָנען (אבגעזעהען דאָ-פֿאָן, דאָס ווער דיא פֿרדטען מיסטען, אײַנען נײַען פֿאָרוואָרט צו האָרען, ווײַל ווער פֿאָן דען יודענפֿער-פֿאָלגונגען אין רוסלאַנד ווערעד זאָפֿיעל שרײַבען), ווער וואָללען אים דעם זעהר לאַנגען בעריכטע נור אײַנען זאַטץ הערוסגרײַפֿען, דער דא לײַטעט, דאָס נאָך דעם אנדרעם אים אויסזײַטען אים יאָהרע 1881 אי-בער הונדערטס-טויזענד יודישע פֿאַמײַלען אין רוס-לאַנד דורך דיא אונד פֿלוכטונג אין דען בעטטעל-שטאַב געבראַכט וואָרדען. – יאָהרלך דיעזער אײַ-נע זאַטץ שרײַט גענען, אים הערען דאָס נרעגע-צענלאָזע עלענד אונזערער יודישען בריִדער אין רוסלאַנד בעמעסטען צו קאָנען:

אונד זעהען! דיעזער שרײַא דעם גענזטצעגען, דען דיא „טײַמס" אײַסגעשפּאַנען, פֿערהאַלטען ניכט אונס לעגע: ער האַטטע פֿיעלטעהר אײַנע זעהר בעדײַטענדע ווירקונג צור פֿאָלגע, אין לאַנדאָן איזט נעמלך אײַנע נראָסע בעוועגונג אים צוגע צו גונס-טען דער פֿאָן דען יודענפֿערפֿאָלגונגען אין רוסלאַנד בעטראָפֿפֿענען אָפֿפֿער. – זאָ ווײַ אים אהרע 1876 אין גאַנץ ענגלאַנד פֿאָלקס-פֿערזאַמטלונגען גענען דיא נרײַעלטאַטען דער יודען טורקען (באַשי-באַצוקס) אין בולגאַרען אבגעהאַלטען ווערדען, זאָ העררײַשט עטצט אבערהאַלל אונטער דעם גע-לישען פֿאָלקע אײַנע בעוועגונג, גענען דיא יודענ-פֿערפֿאָלגונגען אין רוסלאַנד. דיא נראָסטען אונד בעסטען מענגער ענגלאַנדס זינד פֿאָן דיעזער בע-וועגונג עריִפֿפֿען, אונד אין דער שפּיטצע דעריעלל-בען שטעהען פֿיעלע ערגעבנאַפֿע, פֿאַרדינאַנ

* (דיא פעטערסבורגער ווייצן) זוכט דיא מעלדונגען דער ענגלישען ציטונגען אובער דיא שרעקליכען יודען-פערפאלגונגען אין רוסלאנד צו ווידערלעגען. דיא רוסישע ציטונג שרייבט: עס זינד וואהל פיעלע יודען בעריכט אונד אויסגעפלינדערט, נ'כט אבער אויך ערמארדעט ווארדען. מארעספעללע קאמען נור פערא'ינצעלט פאר. דיא רוסישע רעגיערונג פריפט יעטצט דיעזע נאנצע יודען-אנגעלעגענהייט אונד מאן מאנט נור דען רעגיערונגס-בעריכט אבווארטען. (זא שרייבט דיא פעטערסבורגער רעגיערונגס-ציטונג, וועלכע ווא נעוואלגלוך אללעס פערטשיין וולל. ווער אבער שענקען דער ענגלישען „טיימס" מעהר גלייבען.)

* (יודען-פאר פאלגונגען אין אונגארן.) אין אלשי-קאראסלי (בייא נאגי-סאללאש, אונגשאער קאמיטאט) טרייבען עס דיא בויערן גענען דיא יודען זא ארג, ווא דיא רוסען. אינלענגסט קאמען אין עינעם דארף צוייא-אחרים". פאר דעם דארפע איבערפאלען זא דיא בויערן אונד צוואנגען זיא, פאר איינעם קרייצע אויף דער נאסע גיעדרעצוקיגען. אלס נון דיא דעבויעראללשען יודען דאס פערהינדערן וואללשען, דא עגשטשאנד איינע פאר-מליכע בויערן-רעוואלוציאן גענען דיא יודען, דיא יודען וואהרדען גשלאגען אונד אהרע הייזער געפלינדערט. — דיא בויערן יעגער גגעגעגנען זיך צור רוסישען רעליגיאן אונד זינד אל-לע זעהר יודען-פינדליך.

* (פאן דער באר ז.) געסטערן זינד אויף דער באהנ וויעערע קוהן-רוקגעגנג איינגע-טרעטען. אינגארישע 5-פערצענטיגע פאפיר-רענטע אויזט וויעדער בין אויף 79 גיפאללען. — טהייס-טהאל-לאזט, וועלכע בערייטס 112 שאנארען, פיינ-לען אויף 101. מעהרערע באריזאנער, וועלכע אים איהר פערמאגען גענאמען, מוסטען פאן דער באר-זע פאר-טשלייבען, ווענן דיעס נאך איינגיג טאגע זא פאר-גענעהמ, דאנן ششעהט דיא באריזע וויעדער דארט, וא זיא אים אהרע 1873 נאך דעם גראסען קראך גששאנדען. געסטערן וואהרדע אין ווייען אינ-טער פאר-זיטש דעם באראן ראטהשילד איינע קאנ-פערענץ אבגעהאלטען, אין וועלכער בעשלאססען וואורדע, דעם וויטערען פאללען דער באריזע-קוריזע עגטגענגעגנוארבייטען.

* (אין אגראם) האט געסטערן אבענדס ווידער אין דעפטיגעם ערד-בעבען שטאטגעפונ-דען. דער לייטע, וועלכע דאמאלס אים טהעאטער ווארען, בעמעגטגעגנ זיך אין פירטבארער שרע-קען, זיא גלוייבטען, עס ווערדע אהנען זא ער-געהען, ווא איינסט דען בעזוכערן דעם אטפ-טהע-אטערס אין אפאטפע.

נייעסטעס.

איינע הייטיגע דעפעשע מעלדעט: דיא פרייע-דענס-אונטערהאנדלונגען צווישען אונגערעם קאמ-מאנראנטען אונד דעם אנפיהרער דער רעיאליצי-אנערען זינד געשיטערט (דאס הייסט: זיא האבען צו נ'כטס געפיהרט). דא דיא רעיאליציאנערען אינ-אנגעהמבארע בעדינגונגען שטעללטען. — זאמיט ניממט דער קריעג זינען פארטגאנג. איך פאר-געסטערן האטטע איינע רעיאליציאנערע באנדע אין זיד-הערצעגאווינא איינען אנגריפ געגען דיא שאנ-דארמענ-קאסערנע אונטערנאממען. 8 שאנדארמען וואורדען געפאנגען; נור צוויא פאן איהנען קאנ-טען ענטפליעהען.

איינע וויינער דעפעשע פאם 22-טען דיעזעס מעלדעט: אונזערע רעגיערונג האט אן דען רעגיע-רענדען פירסטען פאן מאנטענגרא ראם אנזוכען גערכטעט, דאס זיך מאנטענגרא דעם קאמפפע צווישען אונזערער ארמעע אונד דען רעיאליציאנע-רען גגענגאבער שטרענג „נע-אטראל" (דאס הייסט: אינפאר-טייאיש) פערהאלטען מאגע, זא דאס ווענן זיך איינער פאן דען קריעג-פיהרענדען גאך מאנטענגרא פלייבטעט, ער דא ואפאר-ט ענטוויפפע-גגט ווערדע. דער פירסט פאן מאנטענגרא פער-שפראך נון, דיעזעם אנזוכען צו ע-פיללען. מאנטע-גגרא האט זיך איך ביזהער דען קריעגפיהרענדען גגענגאבער גאנץ אינפאר-טייאיש פערהאלטען.

געשעפטסבעריכט.

פעסטער פרייזע.

נעטריידע-גגעשעפט. פאן ווייצען וואר גגעסטערן פיעל צו מארקטע גגעבראכט. דער פערקייף וואר גוט. 18000 מעטרצ' וואורדען פערקייפט.

ווייצען, טהייס. 100 מטרצ' 77,2 קילא 12,80 גולד. — 400 מטרצ' 77, ק' — 13, גול. 200 מטרצ' 76,4 קילא 12'75 גולד. 150 מטצ' 76,4 קילא 12'85 גולד. — וויים גגבורגער 500 מטרצ' 74,5 ק' 12'50 גול. 200 מטרצ. 73,5 ק' 12'50 גולד' 400 מעטרצ' 79. קילא 13. גולד. — פעסטער-באדען 600 מעטער-צענטנער 76'7 קילא 12,75 גולד. 400 מעטרצ' 75. קילא 12'50 גולדען. (אללעס פער דרייא מאנאטע.)

קארן 8,40 – 8,75 גולד.

גערסטע פוטטער-וואארע 7,25 – 7,50 גול. מאלצ-וואארע 8,– 8,75 גולד.

קוקורוזיץ 7,15 – 7,30 גולד.

האפער 7,35 – 8,10 גולד.

רעפס, קאפל פער איינטס. פעסטער 1882 13'50 – 13,75 גולדען.

מעהל-פריזע (פער 100 קילאגראם זאמט זאק, פרייא אב פעסט ו) נו' 0 : 22 גולד. 40 קר'. נו' 1 : 21 גול. 70 קר', נו' 2 : 21 גול. — קר', נו' 3 : 20 גול. 90 קר' נו' 4 : 19 גול. 80 קר', נו' 5 : 19 גול. 20 קר', נו' 6 : 18 גול 40 קר', נו' 7 : 17 גולד. 60 קר', נו' 8 : 16 גול. 50 קר', נו' 9 : 14 גולד. 60 קר', פיינע קליינע 4 גול. 80 קר', גראבע קליינ 4 גולד. 60 קר.

הילזענפרוכטע: ערבסען אונגארישע 9—9.50 גול. לינזען 10—18 גול. וואלע הירזע 6'20. הירזע בייז 10—10.75 גולד. גראסע ווייסע באהנען 9.—9,75. צווערגעל 11'50—11'75 גול. לייגומאמן 13.50. האנפאמען 9.50 גול. מאהאר 7—8.50 גולד. קומעל 25—26. גול. ווייקען 8—8.50 גול. מאהן גרייער 33—35 גול. בלוטער 39—40 גולד. (אללעס פער 100 קילא.)

שפיריטוס גייט מעטהאדע אים קליינען 32.50 גולדען. — אלטע-מעטהאדע — 31. גולדען. — פער 10000 הייסטר פערצענט. —

צוועטשקען, פערפיישע פרייזע-וואארע 21.40—22'30 גולדען.

רוהאל האפפעלט-ראפפינירטעס — 35. גולד, פער 100 קילאגראם.

רעפס-קוכען 6,75 גול.

אונשליטט (חלב) 43'—44, גולדה.

פעטראלעאום 16,50 גולדה.

שאפ-פעללע אין פאריגער וואכע וואורדען 25000 שטוק פערשיעדענע נאטטגגען פערקייפט. אונד צוואר-דייטשיאללייגע 3'30 — 3'40 גול. פער פאאר. באטשפע-אונד באאטע 140 — 150 גולדען שיקיש אונד מאצע-דאגיש 41—42 גולד. פערבישע 134—140 גולד. פער 56 ק וועגעבוריגע 35—36. קראאטישע אונד באסנישע 115—126 גול. (אללעס פער 2 פערצענט.)

לאמם-פעללע: לייכטע באסנישע 80 גולדען קראאטישע שווערע (12—110 גולד. (אללעס פער 102 שטיק)

נאיס-פעללע 60 גולד.

קיזע-פעללע — 130—140 גולד.

שאפוואללע. אין פאריגער וואכע וואר דאס געשעפט בעססער, עס וואורדען 1400 מעטרצ' פערקייפט. אונד צוואר, שטאפפ-וואללען צו 94 — 104 גולד. קאמפ-וואללע 84—93 גולדען. רוסישע קנסוויגשע 137—140 גולד. באנאטער צינאיא 56 — 57 גולד. בעקעשער קאמפוואללע 78—79 גולד. אונד טהייס-צווישיען ווינטער אונד אמטע-42—47 גולד. (אללעס פער 56 קילא.

יייגער פרייז.

שפיריטוס 32.75 — 33 גולדען פער 10000 לשטר-פערצענט.

ריבאל 34.50—34.75 גולדען פער 100 קילא.

ווייצען, פערקייפט וואורדען 20000 מעטרצ' פרייזע: טהייס-ווייצען 77—78-קילא 12.80—13,20 גולדען פער מעטרצענט.

קארן, אונגארישע 67—71-קילא 9.30 — 9.65 גולדען פער מעטרצ.

גערסטע בלאוואנישע 60—64-קילא — 9 — 10 גולדען.

האפער אונגארישע 8.25—8.35 גולדען פער מעטרצ-צענטנער.

קוקורוזיץ 7.70—7.75 גולדען.

לאסטא-צייטונג פאם 21. יענער 1882.

אפען	54	19	4	13
לינץ	37	86	66	79
טריעסט	72	26	62	81

57	13	4	19	54
40	79	66	86	37
86	81	62	26	72

פערא'נטווארטליכער רעדאקטער: מאיר בריז ריין.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פרוכטע	קילאגראם פר. הקטאליטר	100 קילאגראם	פער
וויייצען			
נאדדאנגארישע	74	— — — —	—
„	75	11.60	11.70
„	76	11.75	11.80
„	77	11.85	—11,95
„	78	12.—	—12.10
„	79	12.15	—12,25
„	80	12.30	—12.35
פעסטער נאדדען נייער	—	—.—	—.—
„	75	12.10	—12,15
„	76	12.20	—12.25
„	77	12.30	—12.40
„	78	12.45	—12.55
„	79	12.60	—12.65
„	80	12.70	—12.75
טהייס	—	—.—	—.—
„	75	12.30	—12.35
„	76	12.40	—12.50
„	77	12.55	—12.65
„	78	12,70	—12.80
„	79	12.85	—12.90
„	80	12.95	—13 —
וויינגבורגער	75	12.20	—12.25
„	76	12,30	—12.40
„	77	12.45	—12.55
„	78	12.60	—12.70
„	79	12.75	—12.80
„	80	12.85	—12.90

פרוכטע		פר. הקטאליטר	100 קילאגראם פער
קארן		72	8.80 — 8.5
נעלבטע מארע		62	—.— — —
נעלבטע פיזעטר		62	7.50 — 7.30
האפער		40	7.95 — 7.55
קוקורוץ מאנאטער		75	7.25 — 7.20
אנדערע		73	7.15 — 7.10
הירזע		—	—.— — —
וויייצען	פער פיזיטאר		12.20
			—.—
			—.—
קוקורוזיץ	פיזיטאר		7.50
נעלבטע			—.—
האפער			8.47
			—.—
רעפס			—.—

באללען-מעהל			קי. אל.
נומפער		0	22.40
„		1	21.70
„		2	21.—
„		3	20.30
„		4	19.80
„		5	18.90
„		6	18.—
„		7	17.20
„		8	16.20
„		8½	14.40
דער באללען	אין 100	קילאגראם	פיר זאק

שטריזאנס	אלטע פעסטער פיזיטאר	35.50
„	נייע „	31.—

קורז-טאבעללע פאם 21. יעننער.

געלד-קורז	קי. אל.	אזע	קי. אל.
וויעניר-אגיו	— 100	סאנאלגלאס לאנט צו (2 גולד)	— 20
וויאמאטן	5 65	פרעמדער לאנט „ 100	— 127
עסטערייך-אונגארישע 8 גולדען גולדה		דעטטא „ 50	— 64
שטוק (20 פראנקען)	9 54	וואלאשיען-לאנט „ 20	30 20
נאפאלעאנדאר	9 54	וויער שטאטס-לאנט „ 20	— 38
דייטשע „ הנבנאנקנאטען	58 97	אונגארישע-פרעמדע-לאנט צו 100 גולד.	— 112
(20 מארקען)	11 74	פרוסס-מאל-לאנט	— 101
פאפיר-וועגד	1 23	וויינגער-לאנט	— 117
לאזע.		פרעמד-פאפיערע	—
1854-קי 4 פערצענטיגע שטאאטסלאנט	— 115	אונגארישע גאלדרענטע % 6	118 40
1860-קי „ נאנצע „	— 126	דטטאה צו 4 פערצענט	79 70
דטטאה „ לאנגע	122	אונגארישע פאפיר-רענטע	79 60
1864-קי לאנט צו 100 גולדען	168	אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	— 98
דטטאה „ 50 „	166	סטעטטער פאנאטען	— 98
לאנט דונאנגיטיג	62	דענבנבורגישע	— 98
פלאראנטינער	— 21	גאליציאנע	— 102
דרעזדנער-לאנט	172	בוקאוינא	100 50
פלאראנטינער צו 40 גולדען	— 39	אונגארישע א דונאנאן-אולענען	— 133
דאנזיגער-אלטסטאדטער-לאנט	— 116	ווינדישגרעטز-אלבאנו-אולענען	98 25
אינגלענדער	— 23	פאפאנישען דער אונגארישען פאפיר-לאנט	
מונטענעגרינער לאנט צו 10 גולדען	— 17	דרעקיס צו 5 אונגארישע פערצענט	— 101
ראגאזער לאנט „ 20	— 19	דער אונגארישען דיפאטהעקען פאנט צו	
אנטאל לאנט „ 40	— 41	5 פערצענט	102 75
באדאסס-לאנט „ 40	— 37	דער אונגארישען אולענטיגען פאנדע-רענטע-אנלעהען צו 5 אונגארישע	
מאנטעגרינער-לאנט „ 30	— 29	פערצענט	98 50
מארגאלאנט „ 40	—	דער בוקאוינאר	96 —
מארגאלאנט לאנט „ 20	— 23	דער נאדראסטנער	144 —
קלערלאנט לאנט „ 40	— 49		

Eigenthümer und verantwortlicher Redakteur: M. Burian.

Budapest, 1882. — Druck v. M. Burian, Waizenerboulevard